

Parakende ticaretle uğraşan veya hizmeti ifa eden birinci ve ikinci sınıf tacirlerin vergi usul kanunua göre fatura düzenlemek zorunda olmadıkları, satışlarını belgelendirmek için ödeme kaydedici cihaz mecburiyetlerinin olduğu ve kooperatiflerin de birinc

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARI KULLANMALARI MECBURİYETİ HAKKINDA KANUN
Özelge no	B.07.0.GEL.0. 65/6516-832/14205
Tarih	31.03.2004

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelirler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.GEL.0. 65/6516-832

KONU : 31/03/2004/14205

İLGİ: 2.9.2003 tarihli dilekçeniz.

Dilekçeniz incelendi.

5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 1 nci maddesinde kooperatifler, kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış; Kanun'un 7 nci maddesinin 4369 sayılı Kanunla değişik 16 numaralı bendinde ise, esas mukavelelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, idare meclisi başkan ve üyelerine kazanç üzerinden hisse verilmemesi, ihtiyat akçelerinin ortaklara dağıtılmaması ve münhasıran ortaklarla iş görülmesine dair hükümler bulunması şartı ile kooperatiflerin kurumlar vergisinden muaf tutulacakları ancak, esas mukavelelerinde yukarıdaki şartlar mevcut olmakla beraber fiilen bu kayıt ve şartlara uymayan kooperatifler ile faaliyete geçen üst kuruluşlara girmeyen kooperatiflerin bu muafiyetten faydalanamayacağı hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

Buna göre, kooperatifinizin ana sözleşmesinde yukarıda belirtilen şartların yazılı olması ve fiiliyatta da bu şartlara uyması ayrıca, kurulu bulunan bir üst birliğe üye olması halinde kurumlar vergisinden muaf

tutulması gerekir.

Bu hükümlere göre, Kooperatifinizin tüketim malzemesi satışının yapılacağı bir bakkal dükkanını açması halinde "münhasıran ortaklarla iş görülmesi" şartı ihlal edileceğinden, Kooperatifinizin Kurumlar Vergisi Kanunu" nun 1 nci maddesi gereğince kurumlar vergisine tabi tutulacağı tabiidir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin 5 inci bendinde ise kurumlar vergisine tabi olan diğer tüzel kişilerin (Bunlardan işlerinin icabı bilanço esasına göre defter tutmalarına imkan veya lüzum görülmeyenlerin, işletme hesabına göre defter tutmalarına Maliye Bakanlığınca müsaade edilir.) birinci sınıf tüccar oldukları hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 232 nci maddesinde "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa.

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler." hükmü yer almıştır.

Diğer taraftan, Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanuna göre, perakende ticaretle uğraşan veya hizmet ifa eden birinci ve ikinci sınıf tacirlerin Vergi Usul Kanununa göre fatura düzenlemek zorunda olmadıkları satışlarını belgelendirmek üzere ödeme kaydedici cihazları kullanma mecburiyetleri bulunmaktadır.

Bu nedenle, yukarıda belirtilen ve Vergi Usul Kanununa göre fatura düzenlenmesi zorunlu olan satışlarınızda fatura, perakende nitelikli diğer faaliyetlerinizde ise ödeme kaydedici cihaz kullanmanız gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026